

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Dvb. 1. Quid sit consanguinitas, & quomodo suis gradibus distinguatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

circa annū Domini 320. habetur Can. Presbyteris, dist. 27. Presbyteris, inquit, Diaconibus, & Subdiaconibus, & Monachis concubinas habere, seu matrimonia contrahere, penitus interdicitur: contracta quoque matrimonia ab huiusmodi personis, disungi, & personas ad penitentiam redigi iuxta sacrorum Canonum definitionem indicimus. Et ex Concilio Toletano 2. can. 1. circa annum 534. Cauendum est his, scilicet Presbyteris, Diaconibus & Subdiaconibus, ne quando sue sponsionis immemores, ad terrenas nuptias ultra recurrant. Quod si forte fecerint, vt sacrilegij rei ab Ecclesia habeantur extranei. Hieron. lib. 1. contra Iovinianū: Certè confiteris non posse esse Episcopū, qui in Episcopatu liberos faciat. Alioquin si inuentus fuerit, non quasi vir tenebitur, sed quasi adulter damnabitur.

Hinc patet, iam inde ab initio Ecclesiæ hoc impedimentum fuisse; idque meritissimò: quia sacer Ordo requirit animum valde purum, cælestē, & quasi Angelicū; ob sublimitatem tanti ministerij; vt inter cæteros docet Chrysostomus tum alibi, tum lib. 3. de Sacerdotio. Matrimonium autē deprimit illum ad voluptates carnales & brutales, variisque sollicitudinibus, & terrenis cupiditatibus: quæ omnia maximè repugnant animi puritati & tranquillitati.

DVBIVM IV.

Vtrum Ordo sacer dirimat matrimonium ratione sui, an solum ratione voti solemnitis adiuncti?

Suppono continentiam annexam fuisse Ordini sacro iam inde ab exordio Ecclesiæ; vt patet ex epist. ad Titum c. 1. v. 8. Oportet Episcopum esse continentem, nempe ab vxorijis amplexibus, vt inquit Hieronymus in hunc locum. Et ex Concilio Carthag. II. can. 2. Omnibus placet vt Episcopi, Presbyteri, Diaconi, vel qui Sacramenta contrahant, pudicitia custodes etiam ab vxoribus se abstineant: vt quod Apostoli docuerunt, & ipsa seruauit antiquitas, nos quoque custodiamus. Idem in Ecclesia Græca per aliquot annorum centurias seruatum est, vt patet ex Hieronymo lib. contra Vigilantium, Quid, inquit, facient Orientis Ecclesia, quid Aegypti, & Sedis Apostolica? quæ aut virgines Clericos accipiunt, aut continent; aut si vxores habuerint mariti esse desistunt: quò ad vsum scilicet. Idem docet Epiphanius hæresi 59. & colligitur ex Concilio Nicæno can. 3. vbi prohibet Episcopo, Presbytero, & Diacono ne domi mulierem vllam habeant præter matrem, sororem, amitam. Vide plura apud Bellarminum & Gregorium à Valentia. His positis:

Respondeo: Ordinem sacrum esse impedimentum dirimens, non solum ratione voti annexi, sed etiam ratione sui; quatenus ipsi Ordini lex Ecclesiastica irritans annexa est. Probatur Primò: Ex Concilio Tridentino sess. 24. can. 9. vbi innuatur matrimonium à Clerico Ordinis sacri contractum esse inualidum ob legem Ecclesiasticam; scilicet quæ annexa est ipsi Ordini: à Monacho autem contractum esse inualidum propter votum. Vult igitur illud esse inualidum, etiam ob aliam causam, quàm ob votum; quia ipsi Ordini Ecclesiastica legem imposuit. Secundò: Si quis in ordinatione noller vouere, & accepto Ordine matrimonium contraheret, contractus esset irritus: ergo ipsi Ordini talis lex irritans annexa est. Tertio: Idem colligitur ex decreto Callisti I. & ex

alijs Canonibus; qui non faciunt mentionem voti, sed solum Ordinis.

DVBIVM V.

Vtrum hoc impedimentum sit Iuris diuini, an Ecclesiastici?

Quidam existimant esse Iuris diuini. Ita Ioannes Maior dist. 24. qu. 2. & Iudocus Clichtouæus lib. de Continentia sacerdotali, cap. 4. & sequentibus, & quidam alij.

Sed non videtur dubitandum, quin hoc impedimentum Iure dumtaxat Ecclesiastico sit introductum; vt communior sententia Doctorum habet. Probatur: Si esset Iuris diuini, id esset, vel ratione voti, vel ratione Ordinis.

Non ratione Ordinis: nam nusquam habemus diuinum præceptum, quo ordinati prohibeantur ducere vxores. Confirmatur: quia Ecclesia Romana iam à multis sæculis permisit Sacerdotibus Græcis vsum vxorum, quas ante Ordinem sacrum duxerant: vt patet Capitulo Cum olim, de Clerico coniugato. Concilium quoque Ancyranum c. 10. dicit Diaconos permissu Episcopi posse vxores ducere, etiam post ordinationem. Et Gregorius I. lib. 1. epist. 42. permittit Subdiaconis, vt vtantur vxoribus, quas iam antea duxerant: quamuis ibidem prohibeat eos in posterum ordinari, nisi continentiam voueant. Denique Concil. Trident. satis insinuat tantummodò lege Ecclesiastica tale matrimonium irritum esse.

Sed, neque ratione voti hoc impedimentum est Iuris diuini: quia votum Ordini sacro est annexum ex Ecclesiæ constitutione. Solemnitas quoque voti, quæ matrimonium dirimitur, Iure Ecclesiastico est introducta. Hinc sequitur Pontificem in hoc impedimento posse dispensare: quod sapissimè fecit.

CAPVT X.

De impedimento cognationis, affinitatis, & iustitiæ publicæ honestatis.

Notandum est: Cognationem esse triplicem: Carnalem, quæ consanguinitas dicitur: Spiritalem, quæ oritur ex Baptismo & Confirmatione: & Legalem, quæ oritur adoptione.

DVBIVM I.

Quid sit consanguinitas: & quomodo suis gradibus distinguatur?

Dico Primò: Consanguinitas, est propinquitas sanguinis personarum ab eodem stipite descendentium; vel earum, quarum altera descendit ab altera.

Dico Secundò: Consanguinitas distinguitur per lineas, & linea per gradus. Linea, est ordinata series personarum sanguine iunctarum: vt filius, pater, auus, proauus. Estque triplex: Ascendentium, Descendentium, & Collateralium. Ascendentium & Descendentium linea, dicitur linea recta; Collateralium transversa.

Vt autem intelligatur, quo gradu inter se distent secundum hæc lineas, notandæ sunt tres regulæ. Prima regula sit pro linea recta: Quot sunt

Personæ

153
Car debeat dirimeri.

154
si puer-
pio Eccl-
siæ conti-
nentia an-
nexa est
Ordini sa-
cro, etiam
apud Græ-
cos.

155
Ordo irri-
rat matri-
monium
non solum
ratione vo-
ti, sed etiã
ratione
sui.

156
Est Iuris
tantum Ec-
clesiasticus

157
Cognatio
triplex.

158
Quid con-
sanguini-
tas.

Quid linea
& quora-
plex.

Regula
linea
recta.

persona in linea recta, totidem sunt gradus vno dempto: exēpli gratia, cum in linea data filius, pater, auus sint tres personæ, filius est auo in secundo gradu consanguineus, & vicissim auus nepoti: singula enim personæ tanquam puncta concipiendæ sunt, inter quæ dictæ sint lineæ seu interualla, tanquam singuli gradus: v. g. primum punctum sit pater, secundum filius, tertium nepos: linea ducta inter primum & secundum, erit primus gradus: inter secundum & tertium, secundus gradus: inter tertium & quartum, tertius gradus. Vnde patet filium à patre tantum vno gradu distare, ab auo duobus, à proauo tribus, ab abauo quatuor, à tritauo quinque. In hac regula consentiunt Iurisperiti cum Canonistis: in sequentibus dissentiunt.

159
Dux regula
linea
transuersa

Secunda & tertia regula fit pro linea transuersa. Secunda est: Inter personas, quæ aequaliter distant à communi stipite, quo gradu qualibet earum distat ab eo, eodē quoque inter se ipsa distat. Hinc duo fratres sunt in primo gradu, quia tantummodò vno gradu vterque eorum distat à communi parente. Duo fratruales sunt in secundo gradu, quia tantum duobus gradibus distant à communi parente. Horum filij sunt in tertio gradu, quia tribus gradibus ab- sunt à communi principio.

Tertia regula: Quando persone distant inaequaliter à communi parente, quo gradu ab illo distat is, qui remotior est, eodem quoque ipsi inter sese distant: vt Ioseph & Ismaël sunt in tertio gradu consanguinitatis; quia Ioseph tribus gradibus distat à communi principio, scilicet ab Abraham patre Ismaëlis. Ratio huius regulæ est; quia cum consanguinitas nascatur ex convenientia in sanguine communis principij, fieri nequit vt inter se sint viciniore, quàm secundum distantiam communis principij, in quo primum sanguine coniunguntur.

Computa-
tio Iuris-
peritorum
diuersa est à
Canonica,

Aliter de his sentiunt Iurisperiti: nam ipsorum sententia, duo fratres sunt in secundo gradu: duo fratruales in quarto: duo pronepotes in sexto. Considerant enim ipsi quot gradibus quisque distat à communi principio; ipsique coniunctis affirmant totidem quoque inter se distare. Exempli gratia: Quia vterque pronepos distat à communi stipite tribus gradibus, idcirco volunt duos pronepotes inter se distare sex gradibus; nam bis tria sunt sex: pronepotem verò ab altero nepote quinque gradibus, quia pronepos à proauo distat tribus, nepos verò ab eadem personâ distat duobus; duo autem & tria sunt quinque. Vide Couarr. 2. parte, cap. 6. §. 6.

Aduerte tamen: Canonicam supputationem esse seruandam in causa matrimonij in vtroque foro; vt notat Couarruias loco citato: Legale verò, in hæreditatibus & successiõibus. In alijs cõtractibus vtraque in suo foro seruanda.

DVBIVM II.

Quinam gradus Iure naturæ dirimant matrimonium?

160
Gradus in
Leuitico
vetiti.

Hæretici nostri putant omnes gradus, qui habentur Leuitici 18. ita esse prohibitos, vt nullâ in illos cadat dispensatio; ac proinde prohibitos esse Iure naturæ: alios verò non esse vlllo modo prohibitos.

Prohibentur autem Leuitici 18. dumtaxat primus, & secundus gradus consanguinitatis. In linea recta, matrimonium patris cum filio, & nepte:

matris cum filio & nepote. In transuersa, fratris cum sorore, & nepotis cum amita, & matertera. Patruj verò & auunculi matrimonium cum nepte ex fratre vel sorore, non vetatur.

Quod verò ad affinitatem attinet: In linea recta vetatur coniugium priuigni cum nouerca, & patris cum priuigna eiusque filia, & foci cum nuru. In transuersa vetatur coniugium cum vxore fratris, & cum sorore vxoris viuente vxore, & cum vxore patruj. His positis:

Respondeo & Dico Primò: Nō omnes gradus, prohibiti in Leuitico, sunt ita vetiti Iure naturæ, vt matrimonium irritum faciant.

Probatum Primò: Genes. 29. Iacob accepit sororem vxoris suæ adhuc viuētis, scilicet Rachelem viuente Lia, quod prohibetur in Leuitico, nam est affinis in primo gradu. Neque dici potest id factum dispensatione diuina: nam satis constat fuisse consuetudinem loci, vt duæ sorores possent vni viro nubere. Cum enim Laban decepsisset Iacob obrusâ Liâ pro Rachele, etiam Rachelem obtulit pro obsequio septennij, & Iacob statim consensit.

Secundò: Exodi 6. Amran pater Moyfis accepit Iochabed patrualem suam seu patruam, id est, patris sui sororem, vt vox Hebræa insinuat, & colligi potest ex c. 26. Numerorum v. 59. Atqui hoc coniugium etiam prohibetur in Leuitico.

Tertiò: Coniugium patruj cum nepte non prohibetur in Leuitico, & tamen est in eodem gradu, in quo amita cum nepote, scilicet in secundo: ergo iste gradus Iure naturæ non est prohibitus. Quod confirmatur; quia Abraham duxit neptem suam, scilicet Saram filiam Aram; similiter & Nachor duxit neptem suam Melcham filiam eiusdem Aram: ergo non est contra Ius naturæ.

Quartò: Deut. 25. præcipitur, si quis moriatur sine liberis, vt frater eius ducat vxorem relictam, vt ex illa semen suo fratri suscitetur: ergo matrimonium cum vxore fratris non est irritum Iuræ naturæ. Dices: Leuitici 18. prohibetur tale matrimonium, quomodo ergo Deuteron. 25. præcipitur? Respondeo: In Leuitico prohibetur nudè acceptum, eò quod per se indecens sit nisi per aliquam circumstantiam honestetur. In Deuteronomio præcipitur solum in certo euentu, nempe dum frater sine liberis obiit, idque ne eius familia prorsus intereat.

Quintò Probatum ex Cap. Gaudemus, de diuortijs, vbi Innocentius III. definit infidelium conuersorum matrimonia, quæ in secundo vel tertio gradu ante conuersionem sunt contracta, non esse dirimenda: tale est inter amitam & nepotem, & inter vxorem patruj & nepotem patruj, quæ vetantur in Leuitico.

Hinc patet non omnes illos gradus Iure naturæ matrimonium irritare. De Iure diuino positiuo non est dubitatio, cum hoc ius pertineat ad legem veterem, quod vniuersum per legem nouâ est abrogatum. Aduertendum tamen: Coniunctionem in his gradibus continere quamdam indecentiam, nisi iusta aliqua ratio illam cohonestet: quia consanguineis & affinibus debentur maior quædam reuerentia, & verecundiæ signa, quàm alijs: cui reuerentiæ & verecundiæ non satis congruit actus coniugalis; vt rectè D. August. lib. 15. de Ciuitate cap. 16. & colligi potest ex ipsa Scriptura.

Dico Secundò: In linea recta irritum est matrimonium Iure naturæ in primo & secundo gradu, quamuis

161
Nō omnes
gradus ve-
titi in Le-
uitico irri-
tant Iure,
naturæ
matrimo-
nium.

Est indecens
contrahere
in his gra-
dibus.

162